

EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2013/2004(INL)

14.1.2014

NUOMONĖ

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto

pateikta Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetui

su rekomendacijomis Komisijai dėl kovos su smurtu prieš moteris
(2013/2004(INL))

Nuomonės referentė: Roberta Angelilli

(Iniciatyva. Darbo tvarkos taisyklių 42 straipsnis)

PA_NonLeg_art42

PASIŪLYMAI

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas ragina atsakingą Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetą į savo pasiūlymo dėl rezoliucijos priedą įtraukti šias rekomendacijas:

1. pabrėžia, kad, remiantis Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 3 straipsnio 2 dalimi, Sąjunga savo piliečiams turėtų sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę be vidaus sienų, kurioje laisvas asmenų judėjimas būtų užtikrinamas kartu taikant atitinkamas nusikalstamumo prevencijos ir kovos su juo priemones;
2. pabrėžia, kad pagal ES sutarties 2 straipsnį Sąjungos pagrindas yra tokios vertybės, kaip pagarba žmogaus orumui, lygybė, teisinė valstybė bei pagarba asmenų žmogaus teisėms visuomenėje, kurioje, be kita ko, turėtų vyrauti lyčių lygybė ir žmonių gerovė (ES sutarties 3 straipsnio 1 dalis);
3. pažymi, kad smurto prieš moteris sąvoka naudojama smurtiniams veiksams moterų atžvilgiu apibūdinti, kurių pirmaeilis motyvas yra aukos lytis; smurtinių veiksų prieš moteris yra daugybė ir jie gali apimti smurtą artimoje aplinkoje, išžaginimą, įskaitant vedybinį prievartavimą, smurtą dėl kraičio, moterų lytinių organų žalojimą, išpuolius naudojant rūgštį, priverstines santuokas, seksualinį išnaudojimą, prievartinę prostituciją ir pornografiją, prekybą moterimis ir priverstines savižudybes – ir tai ne viskas; mano, kad smurtas prieš moteris – šiurkštus žmogaus teisių pažeidimas ir jis niekuomet neturėtų būti pateisinamas religija, kultūra ar tradicija;
4. primena, kad pagal Lisabonos sutartimi apibrėžtą teisinę sistemą suteikiamos naujos galimybės stiprinti ES lygmens bendradarbiavimą baudžiamosios teisenos politikos srityje: institucijos ir valstybės narės gali dirbti kartu remdamosi tvirtu pagrindu ir formuoti bendrą ES teisinę kultūrą, kad su visų formų smurtu prieš moteris ir jų diskriminacija būtų kovojama atsižvelgiant į nacionalines teisinės sistemas ir tradicijas, tačiau jų nepakeičiant;
5. apgailestauja, kad tik trys ES valstybės narės yra ratifikavusios Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija); ragina valstybes nares nedelsiant ratifikuoti konvenciją, o Komisiją – inicijuoti ES prisijungimo prie jos procedūrą;
6. pažymi, kad trys neatsiejami kovos su smurtu prieš moteris tikslai yra prevencija, aukų apsauga ir pagalba joms, taip pat nusikaltimus padariusių asmenų baudžiamasis persekiojimas;
7. ragina valstybes nares įgyvendinti ir tuomet vykdyti nacionalinius teisės aktus, kuriais būtų kriminalizuojamas visų formų smurtas prieš moteris, ir ragina Komisiją remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 84 straipsniu priimti teisės aktą, kuris būtų skirtas valstybių narių veiksams nusikaltimų prevencijos srityje stiprinti; pažymi, kad, norint kovoti su visų formų smurtu prieš moteris ir jį panaikinti, būtina visapusiška tarpdisciplininė Europos strategija, kuri apimtų socialines, politines ir teisinės priemones, kaip 2010 m. numatyta veiksų plane, kuriuo įgyvendinama Stokholmo programa, siekiant realiai ir veiksmingai apsaugoti moterų neliečiamumą, lygybę (ES

sutarties 2 straipsnis) ir gerovę (ES sutarties 3 straipsnio 1 dalis) laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje; mano, kad tokioje strategijoje ypatingas dėmesys turėtų būti skirtas pažeidžiamoms grupėms, pvz., vyresnio amžiaus asmenims, neįgaliesiems, imigrantams ir lesbietėms, gėjams, biseksualiems ir translyčiams (LGBT) asmenims, ir kad pagal ją taip pat turėtų būti numatytos priemonės, kuriomis būtų remiami smurtą matę vaikai ir kuriomis jie būtų pripažinti nusikaltimo aukomis;

8. pažymi, kad, nors daugiakultūris Europos pobūdis yra turtinimo šaltinis, priklausymas konkrečiai kultūrai jokiais aplinkybėmis negali būti priežastis smurtui pateisinti; reiškia ypatingą susirūpinimą dėl diskriminacijos ir smurto prieš moteris, kurių priežastis – jų priklausomybė mažumai, pirmiausia etninei mažumai, prieš neįgalias moteris, prieš LGBT ar interseksualias moteris arba prieš religinei mažumai priklausančias moteris ir prieš moteris, kurios pažeidžiamos dėl savo amžiaus – nesvarbu, ar tai būtų dėl jaunystės, ar dėl senatvės; ragina Komisiją, Europos išorės veikslių tarnybą (EIVT) ir valstybes nares imantis bet kokių galimų priemonių atsižvelgti į daugialypę diskriminaciją;
9. primena, kad su smurtu prieš moteris susiduriama ne tik Europoje; griežtai smerkia tai, kad seksualinis smurtas prieš moteris nuolat naudojamas kaip karo ginklas, ir ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinant bendradarbiavimo ir vystymosi programas spręsti smurto prieš moteris klausimą; pabrėžia, jog būtinos didesnės pastangos siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinės teisės, kad per konfliktus nukentėjusioms moterims ir mergaitėms būtų suteiktos tinkamos sveikatos priežiūros paslaugos ir psichologinė pagalba ir kad aukos būtų apsaugotos;
10. laikosi nuomonės, kad daugiausia dėmesio šioje diskusijoje turėtų būti skiriama reprodukcinės sveikatos politikai;
11. ragina Tarybą užtikrinti, kad smurtas prieš moteris būtų įvardytas dar viena ypač sunkių nusikaltimų sritimi, kaip nustatyta pagal SESV 83 straipsnio 1 dalį, nes nepaprastai svarbu bendrai kovoti su šiais nusikaltimais siekiant priimti minimalius nusikalstamų veikų ir bausmių apibrėžimo standartus su sąlyga, kad bet kokie pasiūlymai dėl ES materialinės baudžiamosios teisės nuostatų visapusiškai atitiks subsidarumo ir proporcingumo principus; primygtinai ragina valstybes nares traukti baudžiamojon atsakomybėn tuos, kurie yra įvykdę smurtinius veiksmus prieš moteris;
12. ragina valstybes nares parengti savo priemones, skirtas padėti su smurtu dėl lyties susidūrusiems vaikams, atsižvelgiant į tai, kad, nesiimant jokių priemonių, šios formos smurto poveikis vaiko, kuris gali jį patirti prieš savo valią, elgesiui, taip pat emocinis ir fizinis poveikis jam gali būti didelis ir ilgalaikis;
13. pabrėžia, kad būtina spręsti diskriminacijos dėl lyties problemą daugialypės diskriminacijos kontekste, siekiant užtikrinti, kad būtų tiriama neapykantą kurstanti kalba ir neapykantos nusikaltimai prieš moteris, pripažinti moterų žudymą dėl jų lyties moterų žudymu (angl. *femicide*), priimti baudžiamuosius teisės aktus, kuriais būtų draudžiama kurstyti neapykantą dėl bet kokių priežasčių, įskaitant dėl biologinės ir socialinės lyties, užtikrinti teises neapykantos nusikaltimų prieš moteris aukoms;
14. ragina valstybes nares užtikrinti, kad aukoms, kurių gyventojų statusas, kaip pripažinta

pagal vidaus teisę, priklauso nuo sutuoktinio ar partnerio gyventojų statuso, būtų suteiktas atskiras leidimas gyventi;

15. primygtinai ragina valstybes nares į savo nacionalinę teisę perkelti direktyvas 2012/29/ES, 2011/99/ES, 2011/92/ES ir 2011/36/ES ir ragina Komisiją atidžiai stebėti, kaip jos taikomos;
16. ragina valstybes nares greitai teikti aukoms tinkamą informaciją apie apsaugą, pagalbą ir esamas teises priemones, įskaitant nuostatas ir esamas gaires, susijusias su vaikų apsauga, kad moterys galėtų liautis tylėjusios, nebebūtų vienišos ir išstruktų iš ydingo kaltės ir baimės rato; mano, kad, siekiant skatinti moteris pasmerkti smurtą ir jį liudyti, svarbus didesnis policijos, teisminių ir kitų valdžios institucijų bei pilietinės visuomenės, kovojančios su smurtu dėl lyties, bendradarbiavimas;
17. yra įsitikinęs, kad, norint veiksmingai kovoti su smurtu prieš moteris, būtina keisti visuomenės požiūrį į moteris ir mergaites, nes moterų vaidmuo pernelyg dažnai vaizduojamas kaip antraeilis ir smurtas prieš jas pernelyg dažnai toleruojamas arba sumenkinamas; šiuo požiūriu mano, jog švietimo sistema gali atlikti pagrindinį vaidmenį skatinant moterų ir vyrų socialinės ir kultūrinės elgsenos pokyčius, kad būtų atsisakyta prietarų, tradicijų, papročių ir bet kokios kitos diskriminacija ar stereotipiniais lyčių vaidmenų modeliais grindžiamos praktikos;
18. ragina valstybes nares įgyvendinti visuomenės informavimo ir informuotumo didinimo priemones ypatingą dėmesį atkreipiant į vyrų ir berniukų atsakomybę ir nepaprastai svarbų jų vaidmenį siekiant panaikinti smurtą prieš moteris; todėl mano, kad itin svarbu skatinti ir remti specialiai vyrams ir berniukams skirtas informuotumo didinimo politiką ir kampanijas;
19. ragina valstybes nares remiant Komisijai keistis geriausia praktika, susijusia su nacionalinėmis strategijomis, joms įgyvendinti skirtais ištekliais, partnerystėmis, specifiniais projektais, aukoms ir specialistų personalui skirtomis informavimo kampanijomis ir pasiuktais rezultatais;
20. pabrėžia, kad nepaprastai svarbu rinkti suskirstytus duomenis, kuriuos būtų galima kokybiškai ir kiekybiškai palyginti ir nuolat atnaujinti, siekiant suvokti tikrąjį smurto prieš moteris mastą ir jo padarinius ir taip kurti veiksmingą politiką, strategijas ir veiksmus;
21. palankiai vertina 2014–2020 m. Teisių, lygybės ir pilietybės programą, kuria, be kita ko, siekiama skatinti lyčių lygybę ir kovoti su visų formų smurtu prieš vaikus, moteris ir kitoms rizikos grupėms priskirtinus asmenis ir apsaugoti tokio smurto aukas.

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	9.1.2014
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 47 -: 2 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Jan Philipp Albrecht, Roberta Angelilli, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Salvatore Caronna, Philip Claeys, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Frank Engel, Cornelia Ernst, Tanja Fajon, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Baroness Sarah Ludford, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Claude Moraes, Antigoni Papadopoulou, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Wim van de Camp, Axel Voss, Renate Weber, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Alexander Alvaro, Lorenzo Fontana, Mariya Gabriel, Stanimir Ilchev, Ulrike Lunacek, Hubert Pirker, Zuzana Roithová, Joanna Senyszyn, Marie-Christine Vergiat
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Leonardo Domenici, Christian Engström, Enrique Guerrero Salom, Nadja Hirsch, Olle Ludvigsson